

Bestuurlijke Netwerkkarten Crisisbeheersing

Bevoegdheidenschema 15 – Binnenvaart

Bevoegdheidenschema binnenvaart

versie 2018

ongevalsbestrijding

maatregel	instantie	wettelijke basis	toelichting
<u>1. informatie</u>			
1a. melding/informatie algemeen	1a.1. eenieder aan burgemeester 1a.2. burgemeester of voorzitter veiligheidsregio's aan bevolking, hulpverleners	1a. art. 50, 7, 39 Wet veiligheidsregio's juncto Besluit informatie inzake rampen en crises	1a. zie verder het schema rampenbestrijding algemeen
1b. melding kapitein/schipper algemeen (in het bijzonder incidenten die een belemmering of gevaar voor de scheepvaart tot gevolg hebben of kunnen hebben)	1b. schipper/gezagvoerder aan nautisch beheerder (verkeersdienst) of aan politie	1b. art. 1.12, 1.14, 1.15, 1.17 Binnenvaartpolitiereglement (BPR); art. 1.12, 1.14, 1.15, 1.17 Rijnvaartpolitiereglement 1995 (RPR); art. 1.12, 1.14, 1.15, 1.17 Scheepvaartreglement gemeenschappelijke Maas; art. 51 Scheepvaartreglement Westerschelde 1990; art. 43 Scheepvaartreglement voor het Kanaal van Gent naar Terneuzen; art. 27 Scheepvaartreglement Eemsmonding	
1c. melding voorval gevaarlijke stoffen	1c. vervoerder en ieder ander die de lading tijdens het vervoer onder zich heeft, aan	1c. art. 47 Wet vervoer gevaarlijke stoffen	1c. art. 47 wordt gewijzigd, zie Kamerstukken 32 862 (basisnet)

maatregel	instantie	wettelijke basis	toelichting
	Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT)		
1d.1. melding waterverontreiniging, verontreiniging waterbodem en oever	1d.1. aan beheerder	1d.1a. water: voortvloeiend uit zorgplicht art. 1.1a Wet milieubeheer (Wm), geen expliciete wettelijke basis 1d.1b. waterbodem en oever: art. 6.9 Waterwet	
1d.2. toepassing titel 17.2 Wet milieubeheer: melding aan overheid; informatie verstrekken door degene die een activiteit verricht waardoor zich milieuschade of een onmiddellijke dreiging daarvan voordoet	1d.2. aan bevoegd gezag (beheerder oppervlaktewater)	1d.2. art. 17.10, 17.12 lid 2, 17.13 lid 2, 17.9 lid 2 of lid 3 onder d Wm	1d.2. titel 17.2 is van toepassing op water (zie definitie van milieuschade in art. 17.6 Wm) titel 17.2 Wm geldt alleen boven een schadedrempel en in bepaalde gevallen, zie het schema milieu
1e. melding aan Onderzoeksraad Voor Veiligheid in het geval van betrokkenheid zeeschip	1e1. kapitein en exploitant van het schip 1e2. minister van IenW (voor deze de Inspectie LT) voor voorvallen of ongevallen bedoeld in art. 47 Wet vervoer gevaarlijke stoffen	1e. art. 9 Besluit Onderzoeksraad voor veiligheid	
1f. berichten aan de scheepvaart (binnenvaart, ook op de Waddenzee) (zoals stremmingen)	1f. Watermanagementcentrum Nederland (WMCN), in opdracht van het Scheepvaartverkeerscentrum	1f. art. 1 lid 1 sub h en j Scheepvaartverkeerswet, vergelijk Richtlijn 2005/44/EG betreffende geharmoniseerde <i>River Information</i>	1f. de regie op het crisis- en calamiteitenmanagement van Rijkswaterstaat op watergebied is sinds 1 september 2010 ondergebracht in het Watermanagementcentrum

maatregel	instantie	wettelijke basis	toelichting
		Services (RIS) op de binnenwateren Gemeenschap, Pb. 2005, L 255/152 (art. 21 Besluit meldingsformaliteiten en gegevensverwerkingen scheepvaart)	Nederland (WMCN, met uitzondering van de Noordzee), zie www.rijkswaterstaat.nl/wmcn en het Beheer- en Ontwikkelplan voor de Rijkswateren 2010-2015, Kamerstukken II 2009/10, Bijlage bij 31 710, nr. 12
1g. informatie over stremmingen aan beheerders	1g. nautisch beheerders aan andere nautisch beheerders	1g. richtlijn genoemd onder 1f	
<u>2. maatregelen</u>			
2a. eigen maatregelen en hulp aan ander schip	2a. schipper/gezagvoerder	2a. art. 1.04, 1.18 Binnenvaartpolitiereglement (BPR); art. 1.04, 1.16, 1.18 Rijnvaartpolitiereglement 1995 (RPR); art. 1.04/1.05, 1.18 Scheepvaartreglement gemeenschappelijke Maas; art. 3 Scheepvaartreglement Westerschelde 1990; art. 3 Scheepvaartreglement Kanaal Gent-Terneuzen; art. 27, 34 Scheepvaartreglement Eemsmonding	2. ongevalsbestrijding op de Waddenzee en het IJsselmeer vindt plaats op grond van resp. het Incidentbestrijdingsplan Waddenzee (IBP-W; dit plan verving het Coördinatieplan rampenbestrijding Waddenzee) en het Incidentenbestrijdingsplan IJsselmeergebied (IBP-IJ) op grond van de Samenwerkingsregeling ongevallenbestrijding IJsselmeergebied (SAMIJ). De ongevalsbestrijding op het Noordzeekanaal vindt plaats op grond van het Interregionaal coördinatieplan Noordzeekanaal
2b. verkeersaanwijzing, zie onder verkeer			
2c. redding algemeen (voor <i>search and rescue</i> Waddenzee, IJsselmeergebied (inclusief randmeren), Zuid-Hollandse en Zeeuwse	2c. operationele diensten gemeente en veiligheidsregio (in samenwerking met reddingsorganisaties		2c. zie verder het schema rampenbestrijding algemeen

maatregel	instantie	wettelijke basis	toelichting
Stromen, zie schema Noord-zee, zeescheepvaart, havens)			
2d. maatregelen door lokaal gezag ter handhaving openbare veiligheid: bevelen of noodbevelen die nodig zijn voor de handhaving van de openbare veiligheid; idem geven van voorschriften (noodverordening); opperbevel	2d. burgemeester, voorzitter veiligheidsregio	2d. art. 175, 176 Gemeentewet, art. 4, 5, 39 Wet veiligheidsregio's	2d. een interventie jegens een beheerder vindt plaats door de minister van IenW. De burgemeester of voorzitter veiligheidsregio zou op grond van zijn noodbevelsbevoegdheid (inclusief het opperbevel) aan een beheerder zo nodig een opdracht kunnen geven; toepassing van het beginsel van subsidiariteit houdt echter in dat hij een verzoek tot interventie doet aan de minister van IenW. De burgemeester of voorzitter veiligheidsregio past dan dus in beginsel zijn bevoegdheden niet toe zie verder het schema rampenbestrijding algemeen
2e. opruimen wrak	2e. vaarwegbeheerder	2e1. Wrakkenwet	
2f. maatregelen verontreiniging, zie schema oppervlaktewater en waterkering			
<u>3. kernongeval nucleair schip</u>			
zie schema Noordzee, zeescheepvaart, havens			

maatregel	instantie	wettelijke basis	toelichting

verkeer

maatregel	instantie	wettelijke basis	toelichting
<u>1. verkeersaanwijzingen</u>			
1a. verkeersaanwijzing algemeen	1a. nautisch beheerder	1a. art. 9 Scheepvaartverkeerswet jo. Besluit verkeersinformatie en verkeersaanwijzingen scheepvaartverkeer, Besluit aanwijzing en opleidingseisen nautisch personeel scheepvaartverkeerswet	1a. de verschillende reglementen genoemd onder ongevalsbestrijding bevatten de verplichtingen tot het opvolgen van verkeersaanwijzingen
1b. verkeersaanwijzing in verband met terrorisme en milieu	1b. idem	1b. art. 3 lid 1 onder d en e Scheepvaartverkeerswet	
1c. vaarverbod, zie onder vervoersmiddelen 2			
1d. aanwijzing aan verkeersbegeleiding Rijkswateren	1d. HID Rijkswaterstaat (intern)	1d. art. 10.22, 10.23 Algemene wet bestuursrecht	1d-e. het betreft het geven van aanwijzingen binnen de eigen organisatie
1e. idem voor zover niet RWS	1e. burgemeester (intern), voorzitter bestuur waterschap	1e. idem	

maatregel	instantie	wettelijke basis	toelichting
1f. aanwijzing aan beheerder infrastructuur, zie onder infrastructuur			
1g. verbieden toegang tot gebied	1g. minister van IenW	1g. art. 6.10 Waterwet	1g. deze bepaling heeft geen betrekking op openbaar verkeer; maatregelen jegens openbaar verkeer moeten worden gebaseerd op de Scheepvaartverkeerswet (Kamerstukken II 2006/07, 30 818, nr. 3, p. 120-121, art. 6.6 w.o.)
<u>2. afwijking, verruimde toepassing regels Scheepvaartverkeerswet</u>			
2a-b. maatregelen in het belang van het ordelijk verloop van scheepvaartverkeer, zie verder schema Defensie	2a-b. minister van IenW	2a. art. 10.22, 10.23 Algemene wet bestuursrecht 2b. art. 37a Scheepvaartverkeerswet*	2b. in afwijking van hetgeen bij of krachtens de Scheepvaartverkeerswet is bepaald, kan de minister de maatregelen treffen die hij nodig acht in het belang van een ordelijk verloop van het scheepvaartverkeer
<u>3. verkeer/gebruik havens</u>			
zie schema Noordzee, zeescheepvaart, havens			

vervoer

maatregel	instantie	wettelijke basis	toelichting
<u>1. vervoersovereenkomst</u>	1. eenieder	1. algemeen overeenkomstenrecht	
<u>2. vervoerplicht</u> (zo nodig afwijking mogelijk van aantal bijzondere wetten)	2. minister van lenW (bij uitvoering militaire taak: minister van lenW en minister van Defensie gezamenlijk)	2. art. 10* jo. art. 3 Vervoersnoodwet	2. een vervoerplicht is een vordering van een dienst: een 'opgelegd publiekrechtelijk contract'; daarmee kan degene aan wie de plicht wordt opgelegd zich beroepen op overmacht jegens contractpartners
<u>3. invoeren vergunningstelsel vervoer</u> (zo nodig afwijking mogelijk van aantal bijzondere wetten)	3. minister van lenW (bij uitvoering militaire taak: minister van lenW en minister van Defensie gezamenlijk)	3. art. 8* jo. art. 3 Vervoersnoodwet	

vervoersmiddelen

maatregel	instantie	wettelijke basis	toelichting
<u>1. opleggen plicht tot melden houder vervoermiddel, onderhoud, registratie, e.d.</u>	1. minister van lenW (bij uitvoering militaire taak: minister van lenW en minister van Defensie gezamenlijk)	1. art. 9, 12, 16, 17 Vervoersnoodwet* jo. art. 3 Vervoersnoodwet	
<u>2. vaarverbod</u>			2. Zie ook onder verkeer 1b (milieu)

maatregel	instantie	wettelijke basis	toelichting
2a. vaarverbod	2a.1. Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT); Inspectie SZW krachtens de Arbeidsomstandighedenwet 1998	2a.1. art. 17 Binnenvaartwet, art. 28 Arbeidsomstandighedenwet 1998 (voor Nederlandse schepen)	2a.1-2. een verkeersmaatregel (van een beheerder) kan in feite een vaarverbod inhouden voor een schip of voor de scheepvaart in het algemeen (zie 1a onder verkeer) de Wet havenstaatcontrole is niet van toepassing op binnenvaartschepen, art. 2 lid 5 Richtlijn nr. 2009/16/EG, betreffende havenstaatcontrole, Pb. 2009, L 131/57
2a.2. vaarverbod (subsidiar)	2a.2. burgemeester, voorzitter veiligheidsregio	2a.2. art. 175 Gemeentewet, art. 39 Wet veiligheidsregio's	2a.2. subsidiar: in principe alleen in laatste instantie als inspecties of beheerder niet (kunnen/willen) optreden, of bij spoed
2b. tijdelijke toestemming voor korte verplaatsing	2b.1. ILT	2b.1. art. 17 Binnenvaartwet, art. 28 Arbeidsomstandighedenwet 1998	
	2b.2. burgemeester, voorzitter veiligheidsregio	2b.2. art. 175 Gemeentewet, art. 39 Wet veiligheidsregio's	
3. wijziging toepassing Binnenvaartwet (bepalingen gelden slechts voor zover dat bij amvb is bepaald)	3. amvb	3. art. 53 Binnenvaartwet*	3. deze amvb is nog niet tot stand gekomen

infrastructuur

maatregel	instantie	wettelijke basis	toelichting
aanwijzingen aan een beheerder van infrastructuur (zo nodig afwijking mogelijk van andere wetten)	minister van IenW (bij uitvoering militaire taak: minister van IenW en minister van Defensie gezamenlijk)	art. 13* jo. art. 3 Vervoersnoodwet	deze aanwijzingen kunnen ook het verkeer betreffen

handhaving openbare orde (blokkade, bezetting kunstwerk, e.d.) en strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde

maatregel	instantie	wettelijke basis	toelichting
a. eigen maatregelen schipper	a. schipper	a. art. 136a jo. 539a-539w Wetboek van Strafvordering	
b. verkeersaanwijzing, zie onder verkeer en onder infrastructuur			
c. maatregelen door lokaal gezag en door politie ter handhaving van de openbare orde: politieoptreden/bevelen of noodbevelen die nodig zijn voor de handhaving van de openbare orde; idem geven van voorschriften (noodverordening)	c. politie, burgemeester, voorzitter veiligheidsregio	c. art. 3 Politiewet 2012, art. 172, 175, 176 Gemeentewet, art. 39 Wet veiligheidsregio's	c. zie toelichting onder ongevalsbestrijding, 2d zie verder het schema openbare orde

interbestuurlijk toezicht (in relatie tot nautisch en waterwegbeheer)

maatregel	instantie	wettelijke basis	toelichting
indeplaatsstelling			de minister die het aangaat kan bij geconstateerde taakverwaarlozing van medebewindstaken ingrijpen bij provincie middels het generieke instrument indeplaatsstelling en GS bij gemeenten
	a. minister van IenW jegens provinciebestuur	a. art. 121 Provinciewet	a. de minister kan GS verzoeken op te treden jegens gemeente of zelf optreden in het geval GS niet tijdig gevolg geeft aan het verzoek (art. 124a Gemeentewet)
	b. Gedeputeerde Staten (of cdK) jegens gemeentebestuur	b. art. 124 Gemeentewet	

vordering algemeen m.u.v. zeeschepen

maatregel	instantie	wettelijke basis	toelichting
vordering eigendomsrecht en gebruiksrecht (materieel en infrastructuur)	alle ministers in overeenstemming met minister van EZK	art. 3a*, 5 Vorderingswet	voor de vordering van vervoer, zie onder vervoer zie verder het schema schaarste algemeen

verzekeringen

Afwijken van normale polissen, herverzekering, zie schema financieel verkeer.

rijksheren

maatregel	instantie	wettelijke basis	toelichting
aanwijzing en optreden rijksheren, vertegenwoordiging minister in regionaal beleidsteam; uitoefenen van noodbevoegdheden namens de minister	a. aanwijzing: regering, bij amvb	- art. 27 Vervoersnoodwet en Aanwijzingsbesluit noodwetgeving Infrastructuur en Milieu	rijksheren zijn vertegenwoordigers van de minister in de regio. Aanwijzing vindt plaats in de preparatiefase
	b. optreden: krachtens algemeen mandaat of mandaat voor een bepaald geval door minister van IenW	- art. 10b Distributiewet - art. 16 Prijzennoodwet en Aanwijzingsbesluit economische noodwetgeving (toepassing Vorderingswet)	de aanwijzing van rijksheren op grond van de Distributiewet heeft nog niet plaatsgevonden

*) Inwerkingstelling bij Koninklijk Besluit, hetzij separaat, hetzij nadat de beperkte of algemene noodtoestand is afgekondigd (Coördinatiewet uitzonderingstoestanden), tenzij urgentie onverwijld inwerkingstelling noodzakelijk maakt (dan: op grond van ongeschreven recht).

NB 1. Binnenvaart is niet een sector die valt onder alertering terrorismebestrijding (atb). De bijlage bij het Besluit van 14 december 2005 houdende tijdelijke herindeling van ministeriële taken in het geval van een terroristische dreiging met een urgent karakter (Stb. 2005, 662), bevat geen verwijzing naar wetten die betrekking hebben op binnenvaart.

NB 2. De Wet behoud scheepsruimte 1939 heeft geen betekenis naast de Vervoersnoodwet. De aangekondigde intrekking van deze wet bij modernisering van de rijksnoodwetgeving heeft nog niet plaatsgevonden (Kamerstukken II 2003/04, 29 514, nr. 3, p. 15). Bij de Rijkswet aanpassing rijkswetten aan de oprichting van de nieuwe landen (Stb. 2010, 339) is deze wet evenwel niet ingetrokken. In plaats daarvan is deze wet aangepast in die zin dat de Wet behoud scheepsruimte 1939 nu geen rijkswet meer is, maar een Nederlandse wet (art. 3.6 en 3.7).

Colofon

Titel: Bestuurlijke Netwerkkarten Crisisbeheersing /bevoegdhedenschema
Datum: Mei 2018
Status: Definitief
Versie: Derde druk
Auteurs: Merijn ten Dam
Projectleider: Oscar Koebrugge
Omslag: Rob Kruitwagen
Copyright: IFV en provincie Noord-Holland
Eindverantwoordelijk: IFV, afd. Onderzoek en kennisdocumenten

Alle rechten voorbehouden. Vermenigvuldigen van informatie uit deze publicatie is toegestaan, mits deze uitgave als bron wordt vermeld. Ondanks de aan de samenstelling van de tekst bestede zorg kan de samensteller geen aansprakelijkheid aanvaarden voor eventuele schade, die zou kunnen voortvloeien uit enige fout of onzorgvuldigheid, die in deze uitgave zou kunnen voorkomen.

Instituut Fysieke Veiligheid
Postbus 7010
6801 HA Arnhem
T 026 355 24 00
www.ifv.nl

Instituut Fysieke Veiligheid

Het Instituut Fysieke Veiligheid (IFV) draagt bij aan een veilige samenleving door het versterken van de veiligheidsregio's en hun partners bij het professionaliseren van hun taken. Wij ontwikkelen en delen relevante kennis, wij hebben expertise voor het verwerven en beheren van gemeenschappelijk materieel en wij adviseren de betrokken besturen.

Ons motto hierbij is: signaleren en verbinden.

Instituut Fysieke Veiligheid
Postbus 7010
6801 HA Arnhem
026 355 24 00
www.ifv.nl

